

nia — kopce, znajdujące się w sąsiedztwie grodziska, nie są związane z działalnością człowieka¹⁷.

Z badań sondażowych i weryfikacyjnych wynika, że drugi (zewnątrzny) wał grodziska jest prawdopodobnie zbieżny chronologicznie z wałem zbudowanym od północno-wschodniej strony płaskowyżu. Wał zaś wewnętrzny, otaczający bezpośrednio majdan, o wysokości nie przekraczającej 125 cm, zbudowany został w miejscu, zawierającym wcześniejsze ślady działalności człowieka (Ryc. 6). Chronologia i kultura tych śladów z braku występowania charakterystycznego inwentarza nie zostały określone.

Wydaje się prawdopodobne, że chronologia grodziska w Brzeźówce położonego na lewym brzegu Jasiołki, przypada prawdopodobnie na wiek XI—XII lub może później. Wyznaczają ją materiały ceramiczne¹⁸ (Ryc. 7), jak również grot bełtu (Ryc. 8). Wprawdzie groty strzał i bełtów nie są czułym wyznacznikiem chronologicznym¹⁹, to jednak w połączeniu z materiałem ceramicznym mogą stanowić podstawę do próby chronologii. Próbną określenie chronologii grodziska przez Helenę Zollówną²⁰ na wiek XIV²¹, może być w świetle posiadanych materiałów cofnięte do XII wieku²².

PRZYPISEK

¹ Ludwik Łach uczeń Zasadniczej Szkoły Elektrycznej w Turaszówce.

² Józef Kostrzewski — Skarby i luźne znaleziska metalowe od eneolitu do wczesnego okresu żelaza z górnego i środkowego dorzecza Wisły i górnego dorzecza Warty. Przegląd Archeologiczny, tom XV, Wrocław 1964, s. 105, tabl. XIII, rys. 2.

³ Józef Kostrzewski — op. cit. s. 89, rys. 132, 1.

⁴ Józef Kostrzewski — op. cit. s. 35, rys. 23. W cytowanym artykule do każdej z wymienionych siekier znajduje się pełna literatura.

⁵ Anton Smodic — Bronaste depojske najdbe v Crmozisah in Severovzhodni Slovenii, Arheoloski Vestnik, tom VI, z. 1, Ljubljana 1955, tabl. 1, s. 93.

⁶ Leszek Gajewski — Zamczysko w miejscowości Mymoń, pow. Sanok (Polska), Acta Archaeologica Carpathica, tom I, z. 1, Kraków 1958, s. 118 fig. 2 b.

⁷ Grot przekazany został do Muzeum przez znalazcę Kazimierza Domanasiewicza, zamieszkałego w Krośnie ul. Kolejowa 29 c.

⁸ Datowanie na podstawie wyposażenia grobowego z uwzględnieniem innych towarzyszących zespołów wchodzących w skład cmentarzyska.

⁹ Analogie te nie są jednak zbyt ściśle, gdyż inkrustacja zachowana na tulei groty z Krosna przemawia za jego późniejszą chronologią. Stanisław Jasnosz,

Cmentarzysko z okresu późno-lateńskiego i rzymskiego w Wymysłowie, pow. Gostyń. Fontes Praehistorici vol. II. Poznań 1952, s. 261, jak również analogie z późnego okresu rzymskiego).

¹⁰ Alina Kietlińska, Teresa Dąbrowska, — Cmentarzysko z okresu wpływów rzymskich we wsi Spycymierz pow. Turek. Materiały Starożytne tom IX, 1963, s. 195—196.

¹¹ W powierzchniowych badaniach archeologicznych przeprowadzonych w Jedliczu, pow. Krosno dnia 12 lipca 1965 r. udział wzięli Danuta Janowska, Pelagia Maćkowska i Józef Janowski.

¹² W badaniach wzięli udział: Danuta Janowska, Pelagia Maćkowska, Józef Janowski.

¹³ Przez ludność miejscową zwane również zamczyskiem.

¹⁴ Informacja uzyskana od okolicznej ludności. Na wzniesieniu tym brak jakichkolwiek śladów po współczesnym budownictwie.

¹⁵ Patrz: pisma MK/142/58 z dnia 17 czerwca 1958. (Archiwum Muzeum w Krośnie).

¹⁶ Warto wspomnieć, że na wzgórzu, w niewielkiej odległości od grodziska znajduje się źródło, któremu okoliczna ludność przypisuje wartości lecznicze. Przy źródle natrafiono na nieliczne ułamki naczyń kultury łużyckiej (?). patrz: J. J. W Brzeźówce odkryto wczesnośredniowieczne grodzisko. Nowiny Rzeszowskie Nr 156 (2505) z dnia 3 lipca 1957 roku.

¹⁷ Helena Zollówna — Średniowieczne „Zamczysko” w powiecie jasielskim, Wierchy, tom XXIII, Kraków 1954, s. 228—230 oraz tenże: Jeszcze o grodzisku w Brzeźówce. Wierchy, tom XXIV. Kraków 1955, s. 162.

¹⁸ Na samym grodzisku, w tym u podnóża wałów istnieje kilka głębokich wykopów. Część z nich wykonana została podczas ostatniej wojny. Niektóre zaś z nich, można prawdopodobnie wiązać z następującą wzmianką „w przysiółku zwanym Buczyna, jest stroma góra, z lasem bukowym, a na jej szczycie znajdują się głębokie fundamenty ruin jakiegoś budynku. O tych ruinach opowiadają, że przed 30 laty kucharz dworski, Jakób Dąbrowski był z innym gospodarzem kilka razy na szczycie tej góry i kopał głębokie doły, szukając ukrytych skarbów”. Władysław Sarna — Opis powiatu jasielskiego. Jasło, 1908, s. 341.

¹⁹ Patrz: XII wieczne grodzisko w Brzeźówce. Nowiny Rzeszowskie, Nr 264 (2923) z dnia 6 listopada 1958, s. 5.

²⁰ Andrzej Nadolski, Studia nad uzbrojeniem polskim w X, XI i XII wieku. Łódź 1954, s. 64—66.

²¹ Helena Zollówna, Średniowieczne „Zamczysko” w powiecie jasielskim. Wierchy, Tom XXIII, Kraków 1954, s. 229.

²² W publikacji A. Żakiego — Karpacka Ekspedycja Archeologiczna w latach 1951—1955. Sprawozdania Archeologiczne. Tom V, Wrocław — Kraków 1959, zamieszczone zostało zdjęcie (strona 202 rys. 9) podpisane w następujący sposób „Brzeźówka, pow. Jasło. Widok na grodzisko (kępa drzew na wzniesieniu zwanym Walik) od strony północnej”. W rzeczywistości zdjęcie przedstawia grodzisko w Brzeźowej, pow. Jasło.

Piotr Kaczanowski
Andrzej Koperski

Wyniki badań powierzchniowych przeprowadzonych w powiecie przemyskim

W październiku 1965 r. autorzy niniejszego sprawozdania przeprowadzili z ramienia Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków Archeologicznych w Rzeszowie, badania powierzchniowe i weryfikacyjne na terenie południowo-wschodniej części powiatu przemyskiego. Poszukiwaniami objęto terasy lewostronnych dopływów rzeki Wiar. W wyniku badań odkryto i zweryfikowano 9 stanowisk archeologicznych.

AKSMANICE, POW. PRZEMYŚL

Stanowisko I — (pole ob. Franciszka Harenza, dawne pole spółdzielcze).

Stanowisko położone jest na cyplu lewobrzeżnej terasy potoku Zaleste, przy zachodnim krańcu wsi. Na powierzchni znaleziono ułamki ceramiki z okresu rzymskiego, wśród nich jedną skorupę siwą z okresu późnorzymskiego

oraz kilka ułamków ceramiki wczesnośredniowiecznej.

KŁOKOWICE, POW. PRZEMYŚL

Stanowisko I — (pole ob. Jana Wojciechowskiego).

Stanowisko położone jest na prawobrzeżnej terasie potoku Zaleste, po lewej stronie drogi Aksmanice — Sierakośce. Z powierzchni pola zebrano ułamki ceramiki wczesnośredniowiecznej.

MŁODOWICE, POW. PRZEMYŚL

Stanowisko I¹ — (pole ob. Kazimierza Janiszczaka).

Pole to położone jest około 400—500 m na północ od zabudowań wsi, na łagodnie opadającym ku potokowi południowym zboczu niewielkiego wzniesienia. Na powierzchni pola znaleziono ułamki ceramiki przypuszczalnie neolitycznej. Ze stanowiska tego pochodzi również fragment krzemiennego sierpa neolitycznego, który został ofiarowany przez ob. Kazimierza Janiszczaka prowadzącym badania.

NOWE SADY, POW. PRZEMYŚL

Stanowisko I — (pole ob. Mariana Sielskiego).

Stanowisko położone jest na cyplu prawobrzeżnej terasy Wiaru. Na powierzchni znaleziono fragmenty ceramiki wczesnośredniowiecznej.

NOWOSIÓLKI DYDYŃSKIE, POW. PRZEMYŚL

Stanowisko I — (pole ob. Zbigniewa Majera i Jana Bardzińskiego).

Pola te znajdują się we wschodniej części wsi na prawobrzeżnej terasie Wiaru. Na powierzchni znajdowało się kilka ułamków ceramiki wczesnośredniowiecznej.

Kazimierz Godłowski

SIERAKOŚCE, POW. PRZEMYŚL

Stanowisko 3² — (pole ob. Leona Sadowskiego).

Stanowisko położone jest w obrębie zabudowań zachodniej części wsi, na południe od drogi przecinającej Sierakośce. Na powierzchni znaleziono ułamki ceramiki wczesnośredniowiecznej.

Stanowisko 4 — (pole ob. Józefa Kindlika).

Pole to położone jest około 100—150 m na wschód od stanowiska 3. Na powierzchni znaleziono fragmenty ceramiki z okresu rzymskiego.

Stanowisko 5 — (pole ob. Marii Procak).

Stanowisko położone jest około 100 m na wschód od stanowiska 4. Na powierzchni pola znaleziono fragmenty ceramiki z okresu lateńskiego (m. in. skorupę grafitową), rzymskiego oraz ułamki ceramiki wczesnośredniowiecznej.

Stanowisko 6 — (pole ob. Tomasa Durysa).

Pole to leży na lewobrzeżnej terasie Wiaru, przy zachodnim krańcu wsi. Na powierzchni znaleziono ułamki ceramiki wczesnośredniowiecznej.

Powyższe wyniki badań powierzchniowych stanowią niewielki przyczynek do poznania osadnictwa starożytnego i wczesnośredniowiecznego na terenie dorzecza Wiaru. Należy sądzić, że przyszłe badania wykopaliskowe prowadzone na tym obszarze, pozwolą na poznanie wielu ciekawych obiektów i zabytków archeologicznych.

PRZYPISY

¹ K. Moskwa, Konserwatorskie badania powierzchniowe przeprowadzone w województwie rzeszowskim w r. 1962, Sprawozdanie Rzeszowskiego Ośrodka Archeologicznego za rok 1962, Rzeszów 1962, s. 33.

² Przy numeracji powyższych stanowisk uwzględniono stanowiska znalezione w 1964 r. (A. Kunysz, Powierzchniowe i zwiadowcze badania archeologiczne w powiecie przemyskim w roku 1964, Sprawozdanie Rzeszowskiego Ośrodka Archeologicznego za rok 1964, Rzeszów 1964, s. 53).

Badania poszukiwawcze przeprowadzone w roku 1965 w rejonie budowy zapory wodnej w Solinie

W związku z budową zapory wodnej na Sanie w Solinie, pow. Lesko przeprowadzono w listopadzie r. 1965 na terenie, który ma być objęty zalewem badania powierzchniowe. Miały one na celu możliwie kompletne odtworzenie osadnictwa pradziejowego na terenie, który ma zostać zalany i wytypowanie stanowisk dla przeprowadzenia ratowniczych badań wykopaliskowych.

W badaniach wzięła udział grupa studentów Archeologii Polski Uniwersytetu Jagiellońskiego

(Teofil Dębowski, Małgorzata Grabowska, Piotr Kaczanowski, Jerzy Kopacz, Michał Parczewski, Jacek Rejniak, Jacek Rydzewski) pod kierunkiem pracowników naukowych Katedry Archeologii Polski Uniwersytetu Jagiellońskiego dr Kazimierza Godłowskiego i mgr Bolesława Gintera.

Tegoroczne badania objęły obszary położone na obu brzegach rzeki Solinki na terenie miejscowości: Bukowiec, Wołkowyja, Zawóz, Polańczyk, Solina, pow. Lesko i Łokieć, pow. Ustrzyki